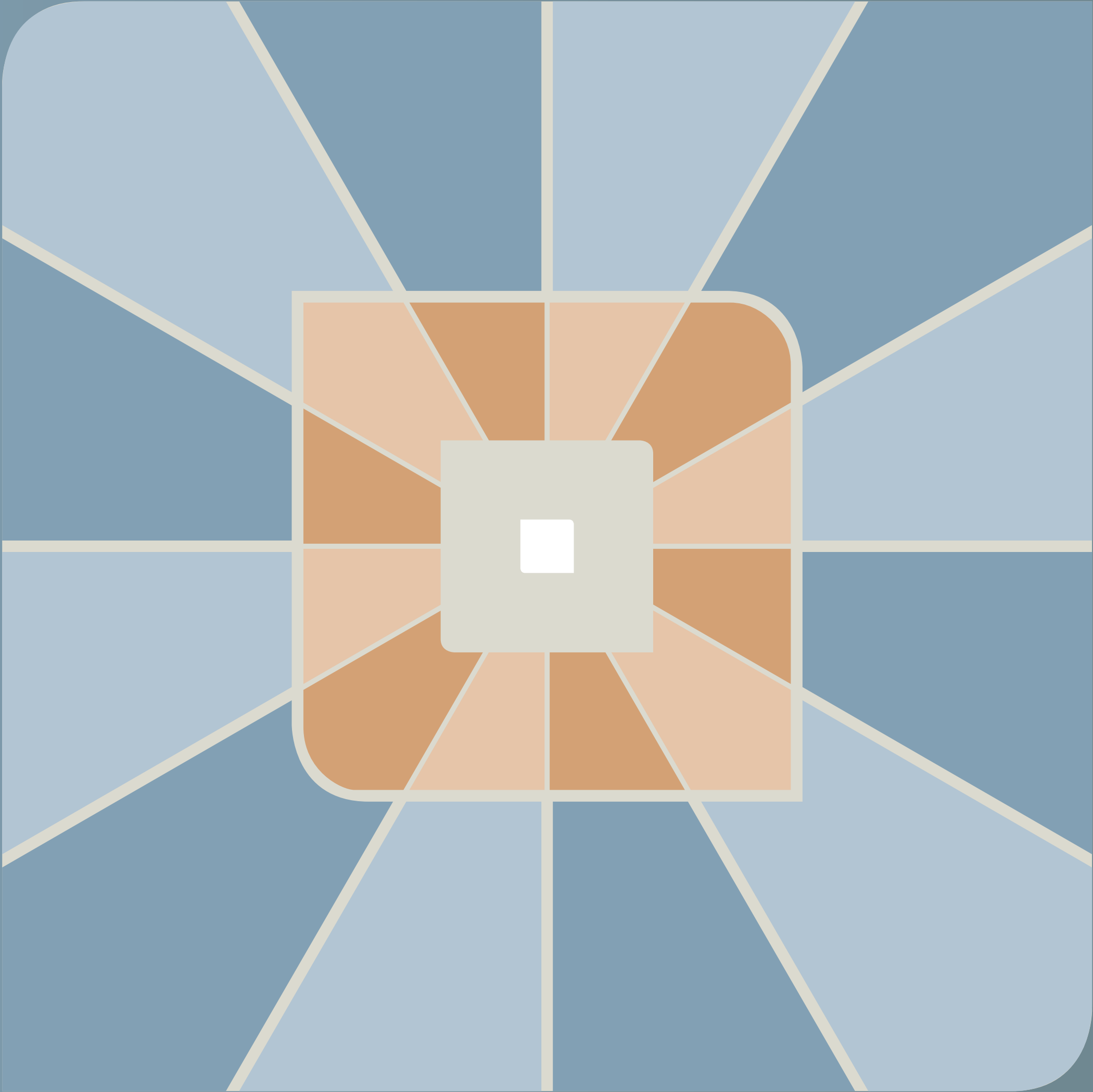

Jaarrekening

14.1	Kerncijfers	80
14.2	Geconsolideerde balans per 31 december 2020	81
14.3	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020	83
14.4	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020	84
14.5	Grondslagen voor de financiële verslaggeving van de geconsolideerde jaarrekening	86
14.6	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020	98
14.7	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020	112
14.8	Enkelvoudige balans per 31 december 2020	119
14.9	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020	121
14.10	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de enkelvoudige jaarrekening	122
14.11	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020	123
14.12	Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020	129
14.13	Overige gegevens	131
	– Statutaire regeling inzake de resultaatbestemming	131
	– Structuurregime	131

14.1 Kerncijfers

	2020		2019		2018		2017	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Netto-omzet	184.420	99%	177.454	99%	179.906	99%	188.514	99%
Overige opbrengsten	2.413	1%	1.122	1%	1.234	1%	1.083	1%
Som der bedrijfsopbrengsten	186.833	100%	178.576	100%	181.140	100%	189.597	100%
Personeelskosten	101.202	55%	99.096	57%	101.113	57%	99.598	55%
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	34.318	19%	31.502	18%	33.320	19%	35.448	19%
	135.520	74%	130.598	75%	134.433	76%	135.046	74%
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	13.562	7%	4.082	3%	6.393	4%	8.390	5%
Overige bedrijfskosten	35.566	19%	38.802	22%	35.836	20%	38.988	21%
	49.128	26%	42.884	25%	42.229	24%	47.378	26%
Som der bedrijfslasten	184.648	100%	173.482	100%	176.662	100%	182.424	100%
Resultaten								
Resultaat voor belastingen	1.648		6.020		5.378		6.839	
Resultaat na belastingen	4.846		1.387		6.008		5.942	
Balans								
Groepsvermogen	27.820		22.974		25.279		19.273	
Balanstotaal	124.111		124.514		136.897		179.077	
Personeel *								
Aantal werknemers per 31 december (aantal werkzame personen)	968		974		979		990	
Aantal werknemers per 31 december (in fte en exclusief WAO'ers)	983		983		991		1.001	
Opdrachtgever gerelateerd **								
Gefactureerde premieomzet x € 1 mln	4.660		4.157		3.981		3.747	
Belegd vermogen ultimo jaar x € 1 mln	169.136		153.003		129.245		128.980	
Aantal uitkeringen x 1.000	5.114		4.928		5.015		4.984	

* Onder 1 fte wordt verstaan een medewerker die een 36 urencontract heeft.

** De opdrachtgevergerelateerde kerncijfers betreffen voor opdrachtgevers gefactureerde premies respectievelijk het aantal uitkeringen op het gebied van pensioenen en verzekeringen. Daarnaast wordt het belegd vermogen voor opdrachtgevers op het gebied van vermogensbeheer vermeld.

14.2 Geconsolideerde balans per 31 december 2020 voor resultaatbestemming

Activa	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Vaste activa		
Immateriële vaste activa (1)		
Software	3.193	5.995
Materiële vaste activa (2)		
Inventarissen	2.961	3.465
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.105	1.577
	4.066	5.042
Financiële vaste activa (3)		
Andere deelneming (4)	862	767
Vorderingen latente belastingen (5)	741	1.042
Overige effecten (6)	23	23
	1.626	1.832
Totaal vaste activa	8.885	12.869
Vlottende activa		
Vorderingen		
Opdrachtgevers (7)	2.681	6.123
Vorderingen op MN beleggingsfondsen (8)	638	751
Belastingen en overige sociale premies (9)	2.173	-
Overige vorderingen en overlopende activa (10)	6.755	7.516
	12.247	14.390
Liquide middelen (11)		
Banktegoeden	89.877	68.398
Gelden van derden	13.102	28.857
	102.979	97.255
Totaal vlottende activa	115.226	111.645
Totaal	124.111	124.514

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.

Passiva	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Groepsvermogen (12)	27.820	22.974
Voorzieningen (13)		
Overige voorzieningen	2.332	9.433
Langlopende schulden		
Achtergestelde schulden aan participanten (14)	7.500	7.500
Overige langlopende schulden (15)	5.741	6.581
	13.241	14.081
Kortlopende schulden		
Schulden aan banken (16)	21.887	13.577
Schulden aan leveranciers	6.376	2.735
Belastingen en overige sociale premies (17)	3.939	3.540
Schulden ter zake van pensioenen	113	56
Overige schulden en overlopende passiva (18)	35.301	29.261
Af te dragen gelden derden (19)	13.102	28.857
	80.718	78.026
Totaal	124.111	124.514

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.

14.3 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Netto-omzet (20)	184.420	177.454
Overige opbrengsten (21)	2.413	1.122
Som der bedrijfsopbrengsten	186.833	178.576
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten (22)	34.319	31.502
Personeelskosten (23)	101.202	99.096
Afschrijvingen	4.463	4.082
Bijzondere waardeverminderingen (24)	9.100	-
Overige bedrijfskosten (25)	35.564	38.802
Som der bedrijfslasten	184.648	173.482
Bedrijfsresultaat	2.185	5.094
Aandeel in resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen (26)	229	1.796
Rentelasten en soortgelijke kosten (27)	-766	-870
Resultaat vóór belastingen	1.648	6.020
Belastingen (28)	3.198	-4.633
Resultaat na belastingen	4.846	1.387

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de winst- en verliesrekening.

14.4 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	2.185	5.094
Aanpassingen voor		
Afschrijvingen (1, 2)	4.463	4.082
Bijzondere waardeverminderingen (24)	9.100	–
Mutatie voorzieningen (13)	-3.602	1.837
	9.961	5.919
Verandering in werkkapitaal		
Vorderingen op opdrachtgevers (7)	3.442	305
Overige vorderingen en overlopende activa (10)	874	74
Overige schulden en overlopende passiva (19)	8.054	-552
	12.370	-173
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	24.516	10.840
Dividend uit deelnemingen (3)	134	234
Betaalde interest (27)	-908	-1.011
Belastingen	-1.776	-7.293
	-2.550	-8.070
Kasstroom uit operationele activiteiten	21.966	2.770
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings immateriële vaste activa (1)	-8.385	-3.446
Investerings materiële vaste activa (2)	-515	-841
Desinvesteringen immateriële vaste activa (1)	101	31
Desinvesteringen materiële vaste activa (2)	2	–
Desinvesteringen financiële vaste activa (3)	–	5.200
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-8.797	944

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening.

14.4 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangst van langlopende leningen (14)	-	15.000
Aflossing lening u/g (14)	-	-9.000
Betaald dividend (14)	-	-9.808
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-	-3.808
Mutatie geldmiddelen	13.169	-94
Verloop mutatie geldmiddelen		
Stand per begin boekjaar	54.821	54.915
Mutaties in boekjaar	13.169	-94
Stand per eind boekjaar	67.990	54.821
De liquide middelen worden als volgt gespecificeerd:		
Banktegoeden	89.877	68.398
Af: schulden aan banken	21.887	13.577
Liquide middelen per einde boekjaar	67.990	54.821

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening.

14.5 Grondslagen voor de financiële verslaggeving van de geconsolideerde jaarrekening

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

MN is feitelijk en statutair gevestigd op Prinses Beatrixlaan 15, 2595 AK te Den Haag en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 27191631.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De activiteiten van Mn Services N.V., handelend onder de naam MN, bestaan voornamelijk uit het verzorgen van de uitvoering van pensioenregelingen en verzekeringsactiviteiten en het voeren van vermogensbeheer ten behoeve van opdrachtgevers.

MN maakt onderdeel uit van een groep, waarvan Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT) te Den Haag het groepshoofd is. De geconsolideerde jaarrekening is op de website van de stichting in te zien.

Continuïteit

De financiële crisis die ontstond door de uitbraak van het coronavirus begin 2020, heeft geen noemenswaardige gevolgen gehad voor de operationele activiteiten van MN, waaronder pensioenuitvoering en vermogensbeheer, noch voor de omzet van MN.

De continuïteit van MN is deels afhankelijk van de verbintenissen met de belangrijkste opdrachtgevers van MN, waarvan de grootste tevens aandeelhouder zijn. De dienstverlening op het gebied van pensioenbeheer en vermogensbeheer zullen in 2021 ongewijzigd doorlopen. Vanaf 2022 zal Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Metalektro (PME) geen dienstverlening op het gebied van pensioenbeheer meer bij MN afnemen. Daarnaast zal de unit Verzekeringen vanaf 1 januari 2022 zelfstandig verder gaan.

De administratieve uitvoering van de sociale regelingen en WIA verzekeringen in de Metaal & Techniek wordt ontvlochten uit MN en in een nieuw bedrijf ondergebracht, dat onder de naam USR (Uitvoering Sociale Regelingen) gaat opereren. In totaal betreft dit 26% van de omzet van MN. Zowel PME als USR zullen gebruik blijven maken van de dienstverlening van vermogensbeheer. Bovengenoemde transitieprojecten in 2021 en 2022 zullen resultaatneutraal plaatsvinden.

In de loop van 2021 zal MN een transitie in gang zetten die de wendbaarheid vergroot en de kostenstructuur aanpast aan de nieuwe situatie. Zo zal MN haar flexibiliteit en continuïteit waarborgen voor de toekomst.

Tot slot kan MN haar kapitaalspositie versterken door de mogelijkheid om de aan MN verstrekte achtergestelde lening van € 15 miljoen, te converteren naar eigen vermogen. Aanvullend beschikt MN over een kredietfaciliteit van € 21 miljoen, in geval van behoefte aan extra liquiditeit.

Op grond van de hiervoor beschreven omstandigheden is de jaarrekening opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie

De consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening van MN zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen waarop overwegende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De jaarrekening van de entiteiten, opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening, zijn opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van MN.

In de geconsolideerde jaarrekening van MN zijn opgenomen de financiële gegevens van:

- Mn Services Vermogensbeheer B.V., handelend onder de naam MN Vermogensbeheer, statutair en feitelijk gevestigd te 's-Gravenhage (100%).
- Mn Services Fondsenbeheer B.V., handelend onder de naam MN Fondsenbeheer, statutair en feitelijk gevestigd te 's-Gravenhage (100%).

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen zijn volledig in de consolidatie opgenomen, onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

MN heeft een belang in de volgende maatschappij welke niet in de consolidatie is opgenomen, omdat MN geen beleidsbepalende invloed uitoefent op onderstaande rechtspersoon:

- Techniek Nederland Verzekeringen B.V., gevestigd te Zoetermeer (49,44%).

Het resultaat van de niet-geconsolideerde deelneming is afzonderlijk in het resultaat van de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht. Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Transacties met verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Tevens zijn de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van MN of de moedermaatschappij van MN en nauwe verwanten verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening vormt de leiding van MN zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 362 lid 1, Boek 2 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De volgende posten bevatten schattingen:

- Immateriële vaste activa
- Materiële vaste activa
- Voorzieningen
- Personeelskosten
- Afschrijvingen
- Bijzondere waardeverminderingen
- Overige bedrijfskosten

Algemene grondslagen voor verslaggeving

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De presentatie van deze jaarrekening is in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de reële waarde, gewoonlijk de verkrijgingsprijs.

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar. In de balans, de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Stelselwijzigingen

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Omrekening van vreemde valuta

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van MN.

Omrekening van vreemde valuta voor de balans

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Omrekening van vreemde valuta voor de winst-en-verliesrekening

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Leases

Operationele leases

MN heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing.

Leasebetalingen worden, op lineaire basis, onafhankelijk van het gebruik, verwerkt in de geconsolideerde winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Opbrengsten uit verhuur van de Zilveren Toren worden, exclusief vergoeding voor dienstverlening zoals verzekering en onderhoud, op tijdsevenredige basis verwerkt over de leaseperiode.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting onder de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de toelichting per balanspost.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Uitgaven voor ontwikkelingsprojecten worden geactiveerd als onderdeel van de vervaardigingsprijs als het waarschijnlijk is dat het project economische voordelen zal behalen en de kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld. Kosten van onderzoek worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Voor de boekwaarde van zelfvervaardigde immateriële vaste activa wordt een wettelijke reserve gevormd.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden, tenzij anders aangegeven, gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). De invloed van betekenis wordt verondersteld wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover MN in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat.

Overige vorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd.

De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld. Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde en zijn voor waardering na eerste verwerking onder te verdelen in effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille en effecten die geen onderdeel zijn van de handelsportefeuille, zijnde eigen-vermogensinstrumenten of obligaties.

Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden, na eerste verwerking, gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

MN beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst- en verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoop-overeenkomst; als die er niet is wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief of de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt. De disconteringsvoet waar tegen de kasstromen contant worden gemaakt betreft de actuele markttrente, inclusief een opslag voor de specifieke risico's voor de kasstroom genererende eenheid.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de bijzondere waardevermindering (ten dele) teruggedraaid en de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt MN op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt MN de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en verliesrekening.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzover niet anders vermeld, staan de liquide middelen ter vrije beschikking van MN.

In de liquide middelen is een bedrag 'gelden derden' begrepen waarvoor onder kortlopende schulden een evengroot bedrag 'af te dragen gelden van derden' is opgenomen. Deze gelden staan niet ter vrije beschikking.

Groepsvermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting van de enkelvoudige jaarrekening nader toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven, die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en de verliezen af te wikkelen, tenzij de periode waarover de uitgaven contant worden gemaakt, maximaal een jaar betreft en/of het effect van de tijds waarde van het geld niet materieel is. In dat geval wordt de voorziening gewaardeerd tegen nominale waarde.

De disconteringsvoet waartegen contant wordt gemaakt, betreft de marktrente per balansdatum van een hoogwaardige bedrijfsobligatie.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de geconsolideerde winst- en verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Verantwoording van opbrengsten uit de levering van diensten geschiedt naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Lonen en salarissen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voorzover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenlasten

MN heeft pensioentoezeggingen gedaan aan haar personeelsleden die zijn ondergebracht bij het Ondernemingspensioenfonds MN. Hierbij is sprake van een CDC (Collective Defined Contribution)-regeling.

Het pensioenreglement gaat uit van een pensioenopbouw op basis van een zogenaamde middelloonregeling. Het bestuur beslist jaarlijks over de toeslag op de pensioenrechten en aanspraken. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.

De pensioenregeling wordt verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. Op basis van de inhoud van de met het Ondernemingspensioenfonds gesloten financieringsovereenkomst en de inhoud van het pensioenreglement kan worden geconcludeerd dat MN geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds dan wel recht heeft op een premiekorting in het geval van een overschot. Naast de premiebetalingen bestaan er geen andere verplichtingen.

De pensioenverplichtingen betreffen de verplichtingen die voortvloeien uit de uitvoeringsovereenkomst tussen MN en het pensioenfonds. Verplichtingen ten aanzien van bijdragen aan de pensioenregeling worden als last in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode waarop deze betrekking hebben.

Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder overige opbrengsten worden opbrengsten verantwoord die samenhangen met overige bedrijfsactiviteiten.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. De afschrijving wordt gebaseerd op de geschatte economische levensduur en berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Onder kosten uitbesteed werk en andere externe kosten worden alle kosten verstaan betrekking hebbend op de inhuur van derden die ten laste van het verslagjaar komen.

Overige bedrijfskosten

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Belastingen over de winst of het verlies

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de geconsolideerde winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. De actieve latenties (indien van toepassing) worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belasting-schulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Aandeel in resultaat van onderneming waarin wordt deelgenomen

Het resultaat op deelnemingen betreft het aandeel van MN in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelneming.

Risicobeheersing

Inleiding

MN heeft door de aard van de activiteiten te maken met een verscheidenheid aan risico's waaronder de volgende financiële risico's: concentratierisico, kredietrisico, liquiditeitsrisico en het marktrisico.

▪ *Concentratierisico*

Het concentratierisico houdt verband met het risico dat MN loopt om een groot deel van haar omzet te verliezen, gezien de afhankelijkheid van een beperkt aantal opdrachtgevers. De drie grootste opdrachtgevers dragen voor ruim 82% bij aan de omzet van MN. Voor het komend boekjaar zullen de grote opdrachtgevers dezelfde dienstverlening afnemen als in 2020. De verbintenissen met PMT en Koopvaardij zijn voor onbepaalde tijd. PME heeft met ingang van 1 januari 2022 de dienstverlening voor pensioenbeheer opgezegd. Daarnaast zal de unit Verzekeren vanaf 1 januari 2022 zelfstandig verder gaan. De administratieve uitvoering van de sociale regelingen en WIA verzekeringen in de Metaal & Techniek wordt ontvlochten uit MN en in een nieuw bedrijf ondergebracht, dat onder de naam USR (Uitvoering Sociale Regelingen) gaat opereren.

De omzet van de over te dragen activiteiten bedraagt ca 26% van de totale omzet van MN. Voor vermogensbeheer blijft de dienstverlening van MN aan PME en USR ongewijzigd. Vanaf 2022 zal het concentratierisico derhalve toenemen. MN zal in de loop van 2021 een transitie in gang zetten om haar wendbaarheid te vergroten.

▪ *Kredietrisico*

Het kredietrisico wordt gedefinieerd als het risico dat tegenpartijen niet aan de contractuele verplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt door MN als gering beschouwd, gezien de kwaliteit van de debiteuren (debiteuren zijn hoofdzakelijk pensioenfondsen en verzekeraars met een lage default- of faillissementskans). De liquide middelen staan uit bij banken en geldmarktfondsen met een rating ruim boven het minimum van een investment grade rating. Het kredietrisico hierop wordt als laag gezien, ook hier is sprake van een lage default- of faillissementskans. Daarnaast zijn de in rekening gebrachte fees van MN in verhouding tot de totale geldstromen van de pensioenfondsen niet materieel.

De ratings van de banken zijn als volgt:

Bank	Rating	Credit rating agency
ING	A+	Standard & Poor's
RABO	A+	Standard & Poor's
Goldman Sachs	Aaa (betreft geldmarktfonds)	Moody's

Van de liquide middelen staat per balansdatum 79% uit bij ING, 5% bij de Rabobank en 16% bij Goldman Sachs.

Per 31 december 2020 bedraagt het saldo van de liquide middelen € 68,0 miljoen (per 31 december 2019 € 54,8 miljoen). Per 31 december 2020 bedraagt de post debiteuren € 2,7 miljoen (per 31 december 2019 € 6,1 miljoen).

▪ *Liquiditeitsrisico*

Liquiditeitsrisico is het risico dat het volume en de timing van de kasstromen binnen circa een jaar niet op een adequate wijze zijn gematched waarbij een tekort aan liquide middelen niet (eenvoudig) kan worden gecompenseerd. MN hanteert een minimale liquiditeitsbuffer om de normale bedrijfsactiviteiten op korte termijn te kunnen voortzetten.

De huidige stand van liquiditeiten is boven deze door MN geformuleerde buffer. Ook heeft MN een prognosemodel om het uitgavenpatroon te bewaken. Voor komend jaar is de verwachting dat MN boven deze buffer zal blijven.

MN beschikt over een kredietfaciliteit van € 21 miljoen die is verstrekt door PMT, PME en Koopvaardij. Deze kredietfaciliteit is per 9 december 2019 ingegaan voor een periode van vijf jaar. Voor deze kredietfaciliteit geldt dat over het niet opgenomen deel een bereidstellingsprovisie verschuldigd is ter grootte van 50 basispunten. Ten behoeve van deze faciliteit is geen zekerheid gesteld.

▪ *Marktrisico*

Marktrisico omvat drie soorten risico's: valutarisico, prijsrisico en renterisico.

- a. *Valutarisico*: Dit betreft het risico als gevolg van posities in vreemde valuta die ontstaan door onvoldoende afstemming tussen in vreemde valuta luidende activa en passiva, dan wel door toekomstige transacties in vreemde valuta. MN opereert alleen in Nederland. Er zijn per jaareinde geen materiële posities in vreemde valuta.
- b. *Prijsrisico*: Dit betreft het risico dat de waarde van activa en verplichtingen zal schommelen als gevolg van veranderingen in marktprijzen (denk aan beleggingen). Het prijsrisico voor MN is laag omdat MN alleen beleggingstransacties verricht voor rekening en risico van professionele beleggers. MN verricht geen beleggingstransacties voor eigen rekening en de beleggingstransacties van de opdrachtgevers lopen niet via de balans van MN. Wel kunnen wijzigingen in marktprijzen een beperkt effect hebben op de stand van het belegd vermogen als basis voor de omzetberekening voor de dienstverlening van MN op het gebied van vermogensbeheer.
- c. *Renterisico*: Dit wordt onderverdeeld in reële waarde renterisico en kasstroom renterisico. De eerste is het risico dat de waarde van een post fluctueert als gevolg van wijzigingen in de hoogte van de marktrente. Het kasstroom renterisico is het risico dat de toekomstige kasstromen veranderen als gevolg van de marktrente. MN loopt het risico dat de reële waarde van de converteerbare geldlening fluctueert als gevolg van de wijzigingen in de hoogte van de marktrente. Dit risico wordt niet afgedekt. Het kasstroom renterisico als gevolg van veranderingen in de marktrente is nihil, aangezien de geldlening tegen een vaste rente is.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit tegoeden op bankrekeningen en schulden aan banken.

Onder de investeringen in immateriële en materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2020 betalingen zijn verricht.

Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

14.6 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020

Activa

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen de kosten van software en de kosten van ontwikkeling van zelf ontwikkelde software (werkgeversportalen, werknemersportalen en nieuwe pensioen-systeem), inclusief intern gemaakte uren die kunnen worden toegerekend aan het actief. Voor activering zijn criteria gesteld conform RJ210. Kosten van onderzoek worden verwerkt in de winst- en verliesrekening.

De mutaties in immateriële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Software- pakketten x € 1.000	Zelf- ontwikkelde software x € 1.000	Zelf- ontwikkelde software in ontwikkeling x € 1.000	Software- pakketten in ontwikkeling x € 1.000	2020 Totaal x € 1.000	2019 Totaal x € 1.000
Stand per 1 januari						
Aanschafwaarde	46.848	20.037	1.642	553	69.080	73.743
Cumulatieve waardevermindering	-9.294	-	-	-	-9.294	-16.728
Cumulatieve afschrijvingen	-36.238	-17.553	-	-	-53.791	-52.091
Boekwaarde per 1 januari	1.316	2.484	1.642	553	5.995	4.924
Mutaties						
Investerings	-	-	8.867	336	9.203	3.508
Gereedgekomen	319	6.870	-6.870	-319	-	-
Afschrijvingen	-866	-1.938	-	-	-2.804	-2.406
Bijzondere waardeverminderingen	-	-6.105	-2.995	-	-9.100	-
Desinvesteringen cumulatieve waardeverminderingen	-	-	-	-	-	7.434
Desinvesteringen aanschafwaarde	-	-	-	-101	-101	-8.171
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	-	-	706
Saldo mutaties	-547	-1.173	-998	-84	-2.802	1.071
Stand per 31 december						
Aanschaffingswaarde	47.167	26.907	3.639	469	78.182	69.080
Cumulatieve waardevermindering	-9.294	-6.105	-2.995	-	-18.394	-9.294
Cumulatieve afschrijvingen	-37.104	-19.491	-	-	-56.595	-53.791
Boekwaarde per 31 december	769	1.311	644	469	3.193	5.995

De boekwaarde van de immateriële vaste activa is gedaald van € 6,0 miljoen in 2019 naar € 3,2 miljoen ultimo 2020. Deze afname is het gevolg van de bijzondere waardevermindering als gevolg van de impairmentanalyse.

In 2020 zijn investeringen in een nieuw pensioensysteem en portalen voor totaal € 8,7 miljoen gedaan. De afschrijvingen 2020 bedragen € 1,9 miljoen. In 2020 zijn geen ontwikkelingskosten ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

In 2020 is ten laste van het resultaat een bijzondere waardevermindering gebracht van € 9,1 miljoen. De waardevermindering van de activa behorend tot de unit Pensioenen houdt verband met investeringen die nodig zijn (gedeeltelijk als inhaalinvesteringen) voor nieuwe pensioensystemen die niet volledig terugverdiend kunnen worden in de toekomst zoals ook in het bestuursverslag onder speerpunten 2021 (paragraaf 15) vermeld.. Het bedrag van de waardevermindering is bepaald door vergelijk van de boekwaarde met de realiseerbare waarde.

De gehanteerde veronderstellingen zijn:

- op termijn is er een besparing van de kosten van pensioen uitvoering ;
- disconteringsvoet gelijk aan de weighted average cost of capital (7,42%);
- rekening gehouden met de kasstromen over een periode van zes jaar.

Op basis van de geschatte levensduur zijn de volgende afschrijvingspercentages gehanteerd:

.....

Afschrijvingspercentages

• Zelfontwikkelde software	20% - 33 ¹ / ₃ %
• Overige software	33 ¹ / ₃ %

Afschrijvingsmethodiek: lineair

.....

2. Materiële vaste activa

De mutaties in materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

			2020	2019
	Inventarissen	Andere vaste	Totaal	Totaal
	x € 1.000	bedrijfsmiddelen	x € 1.000	x € 1.000
		x € 1.000		
Stand per 1 januari				
Aanschaffingswaarde	18.345	7.987	26.332	26.302
Cumulatieve afschrijvingen	-14.880	-6.410	-21.290	-20.428
Boekwaarde per 1 januari	3.465	1.577	5.042	5.874
Mutaties				
Investerings	216	469	685	844
Afschrijvingen	-718	-941	-1.659	-1.676
Desinvesteringen				
– aanschaffingswaarde	-26	-75	-101	-814
– cumulatieve afschrijvingen	24	75	99	814
Saldo mutaties	-504	-472	-976	-832
Stand per 31 december				
Aanschaffingswaarde	18.535	8.381	26.916	26.332
Cumulatieve afschrijvingen	-15.574	-7.276	-22.850	-21.290
Boekwaarde per 31 december	2.961	1.105	4.066	5.042

Op basis van de geschatte levensduur zijn de volgende afschrijvingspercentages gehanteerd:

	Investerings x € 1.000	Afschrijvingen x € 1.000	Afschrijvingspercentages
Inventarissen			
Inventarissen	94	139	20 %
Aankleding gebouwen	122	191	20 %
Verbouwing Zilveren Toren	-	388	6 ² / ₃ %
Totaal	216	718	
Andere vaste bedrijfsmiddelen			
Netwerken	469	393	20 %
Hardware	-	548	33 ¹ / ₃ %
Totaal	469	941	

Afschrijvingsmethodiek: lineair.

3. Financiële vaste activa

				2020	2019
	Andere deelneming x € 1.000	Vorderingen latente belastingen x € 1.000	Overige effecten x € 1.000	Totaal x € 1.000	Totaal x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	767	1.042	23	1.832	6.604
Mutaties					
Resultaat deelnemingen	229	-	-	229	1.796
Ontvangen dividend deelnemingen	-134	-	-	-134	-234
Mutatie latente belastingen	-	-301	-	-301	-1.134
Desinvesteringen	-	-	-	-	-5.200
Saldo mutaties	95	-301	-	-206	-4.772
Boekwaarde per 31 december	862	741	23	1.626	1.832

4. Andere deelnemingen

Andere deelneming betreft:

– Techniek Nederland Verzekeringen B.V.	49,44 %
---	---------

De specificatie van de andere deelneming luidt als volgt:

	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Techniek Nederland Verzekeringen B.V.	862	767
	862	767

5. Vorderingen latente belastingen

Vordering latente belastingen

De latente belastingen bestaan uit een actieve latentie voor verrekenbare verliezen van € 0,006 miljoen (2019: € 0,1 miljoen) en een actieve latentie als gevolg van verschillen in commerciële en fiscale waardering van € 0,7 miljoen (2019: € 0,9 miljoen).

De actieve latentie voor verrekenbare verliezen is gevormd in verband met de latente vordering vennootschapsbelasting als gevolg van het negatieve fiscaal resultaat 2015. MN waardeert latente belastingvorderingen tegen nominale waarde. Vervolgens is een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid dat verliezen binnen de carry-forward verrekend kunnen worden.

De waardering van deze latentie is afgeleid van de projectie van de verrekenbare winstontwikkeling in de komende boekjaren. Gezien het resultaat over 2020 worden de verrekenbare verliezen grotendeels gerealiseerd. De verwachting is dat de resterende verrekenbare verliezen binnen een jaar worden verrekend met toekomstige winsten.

Hieronder is het verloop van de fiscaal verrekenbare verliezen weergegeven:

x € 1.000	Saldo 1 januari	Gerealiseerd fiscaal resultaat boekjaar	Resteert te verrekenen per 31 december
2015	-536	510	-26
Totaal verrekenbare verliezen	-536	510	-26

De actieve latentie als gevolg van verschillen commerciële en fiscale waardering betreft verschillen veroorzaakt door verschil in gehanteerde afschrijvingstermijnen commercieel en fiscaal op vaste activa.

6. Overige effecten

In 2018 heeft MN vijf ('non-shareholding') aandelen in eigendom toegewezen gekregen op basis van een toewijzingsproces op grond van rechten en verplichtingen die MN heeft als gebruiker van diensten bij interbancair betalingsverkeer. Elke drie jaar wordt door de leverancier de positie opnieuw bepaald. De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. De waarde van deze overige effecten bedraagt € 0,02 miljoen. De reële waarde van deze overige effecten op balansdatum bedraagt € 0,02 miljoen.

Vorderingen

7. Opdrachtgevers

De vorderingen bestaan uit gefactureerde en nog te factureren bedragen aan klanten vermogensbeheer, pensioenuitvoering, verzekeringsactiviteiten en overige gerelateerde werkzaamheden. De vordering op aandeelhouders die tevens klanten zijn, bedraagt € 0,7 miljoen (2019: € 0,7 miljoen). De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Er is geen voorziening voor oninbaarheid gevormd.

	31 december 2020	31 december 2019
	x € 1.000	x € 1.000
Vordering opdrachtgevers	2.681	6.123
	2.681	6.123

8. Vorderingen op MN beleggingsfondsen

	31 december 2020	31 december 2019
	x € 1.000	x € 1.000
Vordering op MN beleggingsfondsen	638	751
	638	751

MN is fondsbeheerder van de MN beleggingsfondsen. Voor het beheer van deze fondsen wordt maandelijks een beheervergoeding in rekening gebracht bij deze beleggingsfondsen. De vordering op de MN beleggingsfondsen betreft voornamelijk de in rekening te brengen beheervergoeding over de maand december.

9. Belastingen en overige sociale premies

	31 december 2020	31 december 2019
	x € 1.000	x € 1.000
Vennootschapsbelasting	954	-
Omzetbelasting	1.219	-
	2.173	-

Onder de vennootschapsbelasting is een vordering van € 1,0 miljoen inzake teveel vooruitbetaalde vennootschapsbelasting 2020 opgenomen.

De omzetbelasting ultimo 2020 betreft te vorderen geschatte prorata van € 1,2 miljoen. Wegens het ontbreken van een deugdelijk juridisch instrument om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen, worden positieve en negatieve saldi niet gesaldeerd opgenomen.

10. Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen en overlopende activa zijn ultimo 2020 gedaald met € 0,8 miljoen ten opzichte van 2019. Deze daling wordt met name veroorzaakt door een daling van de vooruitbetaalde kosten.

Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar.

11. Liquide middelen

De post banktegoeden betreft de positieve rekening courant saldi. Wegens het ontbreken van een deugdelijk juridisch instrument om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen, worden positieve en negatieve rekening courant saldi niet gesaldeerd opgenomen.

Onder de liquide middelen is een bedrag van € 25,5 miljoen niet vrij beschikbaar. Dit bedrag dient uit hoofde van de Wet op het financieel toezicht te worden aangehouden in verband met de kapitaalvereisten van MN Vermogensbeheer (ICAAP) en MN Fondsenbeheer (AIFMD).

Verder staat een bedrag van € 1,2 miljoen niet ter vrije beschikking in verband met de afgegeven bankgarantie inzake de huur van de Zilveren Toren.

De onder de liquide middelen opgenomen gelden van derden hebben met name te maken met de gecombineerde premieheffing ten behoeve van opdrachtgevers. De desbetreffende gelden zijn ultimo 2020 ontvangen en begin 2021 aan opdrachtgevers afgedragen. De ontvangen c.q. betaalde rente wordt verrekend met de opdrachtgevers. De saldi staan niet ter vrije beschikking van MN. Aan de creditzijde van de balans zijn deze gelden opgenomen onder af te dragen gelden van derden.

Passiva

12. Groepsvermogen

Voor een toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

13. Voorzieningen

Overige voorzieningen	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Stand per 1 januari	9.433	4.096
Dotatie ten laste van het resultaat	875	6.909
Vrijval ten gunste van het resultaat	-6.454	-630
Onttrekkingen	-1.522	-942
Saldo mutaties	-7.101	5.337
Stand per 31 december	2.332	9.433

Van de voorziening is een bedrag van € 0,6 miljoen als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

Het saldo van de overige voorzieningen heeft betrekking op:

- voorziening inzake datatransport;
- voorziening inzake claims voortvloeiend uit geschillen met derde partijen;
- voorziening persoonsgebonden opleidingen voor personeelsleden;
- voorziening verlieslatend contract;
- voorziening voor outplacement.

Er is een voorziening gevormd voor de contractuele verplichtingen uit hoofde van een contract inzake datatransport verband houdend met het voortijdig beëindigen van het contract in verband met sluiting van de vestiging Radarport. De voorziening inzake datatransport, welke een resterende looptijd heeft van 12 maanden, heeft ultimo boekjaar een boekwaarde van € 0,07 miljoen. Deze is gewaardeerd tegen de contante waarde op basis van de resterende termijnen. De contante waarde is berekend tegen de effectieve marktrente van 3,19% (2019: 3,95%). De effectieve marktrente is afgeleid van een hoogwaardige bedrijfsobligatie zijnde 3,25% (2019: 4,125%). De kredietrating is A+.

De berekening van de voorzieningen inzake claims ter hoogte van €0,6 miljoen is gebaseerd op een inschatting van het management in overleg met de afdeling juridische zaken. Waardering hiervan vindt plaats tegen de contante waarde op basis van de ingeschatte termijn van de afwikkeling van de claims. De contante waarde is berekend tegen de effectieve marktrente van 3,19%. De effectieve marktrente is afgeleid van een hoogwaardige bedrijfsobligatie zijnde 3,25%. De kredietrating is A+. De inschatting van het management is dat deze claims binnen één tot drie jaar zullen worden afgewikkeld.

Er is een voorziening gevormd voor persoonsgebonden opleidingen. Iedere werknemer krijgt de beschikking over een opleidingsbudget van € 500 (tot en met 31-12-2019: € 400) per jaar, op te bouwen naar maximaal € 2.500 (tot en met 31-12-2019: € 2.000) over een periode van vijf jaar. Het budget kan aangewend worden zolang de werknemer in dienst is van MN. Waardering hiervan vindt plaats tegen nominale waarde, rekening houdend met een afslag van 40% (2019: 28%) in verband met de vrijval van het budget als gevolg van uitdiensttredingen en het onbenut laten. De voorziening bedraagt ultimo boekjaar € 0,8 miljoen.

De voorziening voor verlieslatend contract is gevormd per 1 januari 2019 en heeft betrekking op de verlieslatende activiteiten uit hoofde van een overeenkomst met een opdrachtgever. Deze overeenkomst heeft een looptijd tot 31 december 2021. De voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde op basis van de resterende termijnen. De contante waarde is berekend tegen de effectieve marktrente van 3,19%. De effectieve marktrente is afgeleid van een hoogwaardige bedrijfsobligatie zijnde 3,25 %. De kredietrating is A+. Deze voorziening is geheel als kortlopend aan te merken.

De onzekerheid over de hoogte van de verschuldigde vennootschapsbelasting ultimo 2019 (van € 3,5 miljoen) is als gevolg van overleg met de belastingdienst verdwenen. De noodzaak tot het vormen van een voorziening is komen te vervallen.

De voorziening voor outplacement van € 0,08 miljoen heeft betrekking op lopende afspraken inzake uitdiensttreding van personeel, waarbij nog enige onzekerheid bestaat omtrent de omvang van de verplichting. De waardering van de voorziening is gebaseerd op een beste schatting. Deze voorziening is geheel als kortlopend aan te merken en dus gewaardeerd op nominale waarde.

Langlopende schulden

14. Achtergestelde schulden aan participanten

Achtergestelde lening	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	-	9.000
Aflossing	-	-9.000
Stand per 31 december	-	-
Eeuwigdurende achtergestelde en converteerbare geldlening	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	7.500	-
Verstrekt	-	7.500
Stand per 31 december	7.500	7.500

Op 9 december 2019 hebben PMT, PME en Koopvaardij een eeuwigdurende achtergestelde en converteerbare geldlening van € 15 miljoen verstrekt aan MN. De hoofdsom van deze geldlening is voor € 7,5 miljoen verantwoord als langlopende schuld en voor de overige € 7,5 miljoen onder Groepsvermogen opgenomen (zie ook toelichting bij 3. Eigen vermogen enkelvoudige jaarrekening). Deze lening is achtergesteld ten opzichte van de overige schulden.

De geldlening heeft een vaste rentevoet van 3,5%. De rente bestaat uit twee onderdelen. De helft van de verschuldigde rente wordt toegevoegd aan de hoofdsom van de geldlening (zie ook toelichting bij 3. Eigen vermogen enkelvoudige jaarrekening)). De andere helft van de verschuldigde rente wordt door MN aan het einde van het kalenderjaar voldaan, tenzij na betaling van deze verschuldigde rente, het weerstandsvermogen lager is dan het vereiste minimale weerstandsvermogen of de liquide middelen onder het vereiste minimum komen. De reële waarde van de langlopende lening ligt binnen de bandbreedte tussen € 7,3 en € 9,4 miljoen, hetgeen berekend is als de contante waarde van de toekomstige rente betalingen, gebaseerd op de marktconforme rente tussen 2,8% en 3,6 % per 31 december 2020.

De geldlening wordt niet tussentijds afgelost, tenzij MN besluit vervroegd af te lossen.

15. Overige langlopende schulden

Overige langlopende schulden	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Stand per 1 januari	6.581	7.421
Benutting	-840	-840
Stand per 31 december	5.741	6.581

De overige langlopende schulden hebben betrekking op (het langlopende deel van) een vooruitontvangen korting op de huur van het kantoorpand in Den Haag. Deze korting die in de vorm van een huurvrije periode van drie jaar is ontvangen, wordt over de totale looptijd van de huurcontracten verantwoord. De benutting van de korting bedraagt € 0,8 miljoen per jaar. Van de vooruitontvangen korting heeft € 3,3 miljoen een looptijd van één tot vijf jaar en € 2,4 miljoen een looptijd langer dan vijf jaar.

Kortlopende schulden

16. Schulden aan banken

De kortlopende schulden aan banken betreffen rekening courant saldi. Wegens het ontbreken van een deugdelijk juridisch instrument om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen, worden positieve en negatieve saldi niet gesaldeerd opgenomen.

17. Belastingen en overige sociale premies

	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Omzetbelasting	1.434	1.092
Loonheffingen en sociale premies	2.505	2.448
	3.939	3.540

De omzetbelasting ultimo 2020 betreft de aangifte december van € 1,4 miljoen te betalen (2019: € 1,1 miljoen te betalen). Wegens het ontbreken van een deugdelijk juridisch instrument om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen, worden positieve en negatieve saldi niet gesaldeerd opgenomen.

De schuld uit hoofde van de loonheffingen en sociale premies betreft voornamelijk de aangifte over december.

18. Overige schulden en overlopende passiva

	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Vooruitontvangen bedragen	17.550	10.250
Nog te betalen overige bedragen	6.737	5.452
Reservering vakantiedagen	5.716	4.059
Te betalen vakantietoeslag	2.455	2.866
Nog te verrekenen met opdrachtgevers	733	2.145
Te betalen accountantskosten	279	1.286
Reservering personeelsbeloningen	963	948
Te verrekenen huurkorting	840	840
Netto lonen	28	28
Nog te betalen dividend	-	1.387
	35.301	29.261

De vooruitontvangen bedragen betreffen de in december aan opdrachtgevers gefactureerde en ontvangen opbrengsten voor het eerste kwartaal van het volgend jaar.

De nog te betalen overige bedragen van € 6,7 miljoen (2019: € 5,5 miljoen) bestaan met name uit nog te ontvangen facturen en nog te betalen kosten.

De toename van de reservering vakantiedagen van € 1,7 miljoen wordt met name veroorzaakt doordat het personeel als gevolg van COVID-19 minder vakantiedagen heeft opgenomen.

De post nog te verrekenen met opdrachtgevers van € 0,7 miljoen (2019: € 2,1 miljoen) betreft de schulden aan opdrachtgevers welke per ultimo jaar nog moeten worden gefactureerd.

Te betalen accountantskosten betreft nog te verrekenen accountantskosten. In 2020 is een groot deel van deze kosten al in het lopende jaar in rekening gebracht.

19. Af te dragen gelden derden

De af te dragen gelden aan derden hebben met name te maken met de gecombineerde premieheffing ten behoeve van opdrachtgevers. Dit betreft een schuld aan de opdrachtgevers. De desbetreffende gelden zijn ultimo 2020 ontvangen en begin 2021 aan opdrachtgevers afgedragen. De ontvangen c.q. betaalde rente wordt verrekend met de opdrachtgevers. Aan de debetzijde van de balans zijn deze gelden opgenomen onder de liquide middelen.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Huurovereenkomst Den Haag

MN heeft een huurovereenkomst afgesloten voor de Zilveren Toren in Den Haag met einde looptijd 22 oktober 2028. De geschatte verplichting voor het komende jaar bedraagt € 6,2 miljoen. De verplichting voor de periode één tot vijf jaar bedraagt € 24,7 miljoen. Na vijf jaar resteert in totaal een verplichting van € 17,5 miljoen. De afgegeven bankgarantie voor de huur van het pand bedraagt € 1,2 miljoen. Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het gebouw.

Datacenter

Met ingang van 1 augustus 2019 heeft MN een overeenkomst met een ICT dienstverlener voor de dienst ICT-infrastructuur met drie jaar verlengd. De kosten zijn afhankelijk van de werkelijk geleverde prestaties. De geschatte verplichting voor het komende jaar bedraagt circa € 3,2 miljoen. De verplichting voor de periode één tot vijf jaar bedraagt € 1,9 miljoen.

Overige verplichtingen

MN heeft een contract afgesloten inzake datatransport met ingang van 25 mei 2011 voor een periode van 120 maanden. Maandelijks is 23 (x €1.000) verschuldigd. De opzegtermijn is drie maanden.

Tevens heeft MN met ingang van augustus 2019 een drie-jarig contract afgesloten voor desktop-applicaties. De geschatte verplichting voor komend jaar bedraagt € 1,0 miljoen. De verplichting voor de periode één tot vijf jaar bedraagt € 0,6 miljoen.

Daarnaast heeft MN een licentie en onderhoudscontract van een ICT dienstverlener voor drie jaar verlengd met ingang van 21 december 2018. De geschatte verplichting voor komend jaar bedraagt € 0,3 miljoen.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen ten behoeve van andere maatschappijen

MN heeft op 2 september 2019 een verhuurovereenkomst met PMT gesloten. Deze huur-overeenkomst is per 1 september 2019 ingegaan voor een periode van vijf jaar. Het totaal van de naar verwachting te ontvangen toekomstige huuropbrengsten inclusief service opbrengsten met betrekking tot niet (tussentijds) opzegbare verhuur bedraagt op balansdatum € 3,1 miljoen. De huur voor komend jaar bedraagt € 0,9 miljoen.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en kredietfaciliteiten

MN beschikt vanaf 9 december 2019 over een achtergestelde kredietfaciliteit van € 21 miljoen die is verstrekt door certificaathouders PMT, PME en aan de aandeelhouder Koopvaardij. De looptijd van deze kredietfaciliteit is vijf jaar (met de mogelijkheid van verlenging van maximaal vijf jaar). Voor deze kredietfaciliteit geldt dat over het niet opgenomen deel vanaf 1 januari 2020 een bereidstellingsprovisie verschuldigd is ter grootte van 50 basispunten per jaar, te voldoen per kwartaal achteraf. Ten behoeve van deze faciliteit is geen zekerheid gesteld.

Operationele leaseverplichtingen

Per 1 augustus 2015 is een mantelovereenkomst gesloten met het recht om lease- en huurcontracten aan te gaan voor het wagenpark. De overeenkomst loopt tot maart 2021. De onderliggende leaseovereenkomsten hebben een looptijd van maximaal vijf jaar, dan wel een maximum van 160.000 kilometers. De geschatte verplichting voor het komende jaar bedraagt € 0,6 miljoen leasekosten en € 0,1 miljoen overige kosten. De geschatte verplichting voor de periode één tot vijf jaar bedraagt € 0,8 miljoen leasekosten en € 0,2 miljoen overige kosten. De geschatte verplichting voor de periode langer dan vijf jaar is nihil.

14.7 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020

20. Netto omzet

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
De netto omzet bestaat uit:		
Omzet unit Pensioenen	81.460	80.671
Omzet unit Verzekeringen	18.181	14.273
Omzet unit Vermogensbeheer	84.779	82.510
Totaal	184.420	177.454

Omzet unit Pensioenen en Verzekeringen

De omzet unit Pensioenen en Verzekeringen wordt voor het overgrote deel bepaald op basis van een vaste prijsafspraken. Deze opbrengsten worden verwerkt naar rato van de verstreken tijd. Daarnaast wordt een deel gebaseerd op geleverde diensten met de opdrachtgevers tegen een overeengekomen tarief. Deze opbrengsten worden verwerkt zodra de prestaties zijn geleverd. De belangrijkste systemen en processen, die de bron vormen voor de aantallen geleverde diensten, zijn omgeven met beheersmaatregelen die vallen onder de scope van de jaarlijkse ISAE 3402-rapportage die MN afgeeft.

Omzet unit Vermogensbeheer

De omzet unit Vermogensbeheer bestaat voor het grootste deel uit een vaste basisvergoeding. Voor het overige wordt de omzet bepaald op basis van het beheerd vermogen tegen contractueel overeengekomen tarieven.

De omzet is geheel in Nederland gerealiseerd.

De toename van de omzet van € 7,0 miljoen is ten opzichte van 2019 voor € 3,9 miljoen toe te rekenen aan unit Verzekeringen. Deze toename wordt verklaard door gewijzigde tarifiering in 2020.

21. Overige opbrengsten

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Opbrengsten uit incasso activiteiten	1.136	1.122
Huuropbrengsten	1.277	-
Totaal	2.413	1.122

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen opbrengsten uit incassoactiviteiten, die MN uitvoert ten behoeve van haar opdrachtgevers en de huuropbrengsten door verhuur van etages van de Zilveren Toren aan haar opdrachtgevers. In 2019 waren de huuropbrengsten van € 0,3 miljoen verantwoord onder de omzet Verzekeren.

22. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Onder kosten uitbesteed werk en andere externe kosten worden alle kosten verstaan betrekking hebbend op inhuur van derden en consultancykosten, die ten laste van het jaar komen. Voor de onderverdeling van deze kosten wordt verwezen naar onderstaande tabel.

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Andere externe kosten		
Inhuur	19.517	17.555
Consultancy	14.802	13.947
	34.319	31.502

23. Personeelskosten

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
De personeelskosten bestaan uit:		
Lonen en salarissen	74.909	71.985
Sociale lasten	8.679	9.181
Pensioenlasten	10.980	10.672
Overige personeelskosten	6.634	7.258
	101.202	99.096

De lonen en salarissen zijn in 2020 € 2,9 miljoen hoger dan in 2019. Deze toename is met name het gevolg van de indexatie van de lonen en salarissen per 1 januari 2020 conform de CAO-afspraken.

De overige personeelskosten zijn in 2020 € 0,6 miljoen lager dan in 2019. Deze afname is met name toe te rekenen aan lagere externe opleidingskosten, cateringkosten en kosten woon-/werkvergoeding.

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Bezoldiging bestuurders		
N.F.J. Hoogers	424	411
F.R.M. Rieter ¹	342	175
E.J. Sinke ²	-	25
Totaal	766	611

¹ in dienst per 1 juli 2019.

² uit dienst per 31 januari 2019.

De bezoldiging bestaat uit salarissen, (vaste) onkostenvergoedingen, werkgeverslasten en pensioenpremies.

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Bezoldiging commissarissen	220	209

Zowel ultimo 2020 als ultimo 2019 waren vijf commissarissen in functie.

Gemiddeld aantal werknemers werkzaam	Binnen Nederland in 2020	Binnen Nederland in 2019
Pensioenen en Verzekeren	334	351
Vermogensbeheer	264	245
Directie, staven en ondersteunende diensten	381	390
Gemiddeld aantal werknemers	979	986

Zowel in 2020 als in 2019 zijn geen werknemers buiten Nederland werkzaam.

Onder 1 FTE wordt verstaan een medewerker die een 36 uurscontract heeft. Een medewerker met een 40 uurscontract is 1,1 FTE.

Pensioenen

De voorlopige beleidsdekkingsgraad van het betrokken ondernemingspensioenfonds bedraagt ultimo 2020 volgens opgave van dit fonds 90,6% (2019: 95,2%).

Het aandeel van de werkgever in de pensioenpremie was in 2020 18,2% (2019: 18,2%), waardoor de totale pensioenpremie in 2020 uitkomt op 26,2% (2019: 26,2%) van de pensioengrondslag.

24. Bijzondere waardeverminderingen

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Overige waardeveranderingen immateriële vaste activa	9.100	–

Voor een toelichting op deze post wordt verwezen naar de toelichting op de immateriële vaste activa op de balans.

25. Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten bestaan uit:

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Huisvestingskosten	9.372	9.385
Automatiseringskosten	25.523	23.552
Kantoorkosten	3.850	3.984
Overige bedrijfslasten	-3.181	1.881
	35.564	38.802

De stijging van de automatiseringskosten met € 2,0 miljoen ten opzichte van 2019 is met name te verklaren door het feit dat meer applicaties in de cloud worden afgenomen en de uitfasering van het werkplekbeheer.

De overige bedrijfslasten komen in 2020 € 5,0 miljoen lager uit ten opzichte van 2019. Dit wordt met name verklaard door een vrijval van de voorzieningen van € 2,4 miljoen in 2020 ten opzichte van een dotatie aan de voorzieningen in 2019 van € 1,8 miljoen.

Honorarium Accountant

Onder de overige bedrijfslasten zijn onder andere de honoraria van de accountant opgenomen. Conform artikel 2:382a BW dienen de honoraria van de accountant in de jaarrekening te worden toegelicht. Onderstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2020, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

De in het boekjaar ten laste van het resultaat gebrachte kosten kunnen in de volgende categorieën worden gesplitst:

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Controle van de jaarrekening MN	201	267
Andere controle opdrachten	1.930	1.899
Fiscale advisering	-	10
Andere niet-controle diensten	250	76
Totaal	2.381	2.252

De controle van de jaarrekening MN betreft het honorarium voor de jaarrekeningcontrole van MN, MN Fondsenbeheer en MN Vermogensbeheer.

De andere controle opdrachten hangen samen met andere controle opdrachten uit hoofde van de ISAE 3402 rapporten, de controle van de MN-beleggingsfondsen, de controle van de financiële jaarrapportages en verklaringen bij overige rapportages ten behoeve van klanten van MN. Deze kosten zijn onderdeel van de totaal in rekening gebrachte MN-fees aan deze klanten.

Andere niet-controle diensten betreffen een aantal overige werkzaamheden ten behoeve van klanten van MN en voor MN zelf.

26. Aandeel in resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen
Het resultaat betreft het resultaat 2020 van Techniek Nederland Verzekeringen B.V. van € 0,2 miljoen (2019: 0,1 miljoen).

27. Rentelasten en soortgelijke kosten

De rentelasten en soortgelijke kosten betreffen met name rente en kosten op de achtergestelde lening en bereidstellingsprovisies op de verstrekte kredietfaciliteit door de aandeelhouders van € 0,6 miljoen (2019: € 0,6 miljoen), betaalde rente aan bankinstellingen van € 0,2 miljoen (2019: € 0,2 miljoen) en koersresultaten van € 0,04 miljoen (2019: € 0,1 miljoen).

28. Belastingen

Het fiscale resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening is niet gelijk aan het commerciële resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen. Dit wordt veroorzaakt door het hanteren van afwijkende afschrijvingstermijnen ten opzichte van hetgeen fiscaal is toegestaan.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen bij de dochtermaatschappijen worden in de balans van de moedermaatschappij opgenomen en verrekend met de betreffende dochtermaatschappij(en).

De belastinglast/-bate is gespecificeerd in de onderstaande tabel.

	2020		2019	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Resultaat voor belastingen (incl. deelnemingen)	1.385		6.020	
Af: Resultaat deelnemingen	229		1.796	
Resultaat voor belastingen	1.156		4.224	
Aanpassingen om op het belastbaar bedrag uit te komen:				
• Verschillen commerciële-fiscale waardering	-942		-1.386	
• Niet aftrekbare kosten	296		289	
Totaal aanpassingen	-646		-1.097	
Belastbaar bedrag	510		3.127	
Hierover berekende vennootschapsbelasting:				
Totale belastinglast/-bate	-345	-24,9 %	-1.128	-18,9 %
Verschillen acute belastinglast voorgaande jaren	3.483		-3.445	
Correctie latentie in verband met verlaging tarief 2021	60		-60	
Totale winstbelasting	3.198		-4.633	

De bate van € 3.2 miljoen resulteert in een effectieve bate van 230,9%, bepaald op basis van winst exclusief deelnemingen. Het effectief belastingtarief wijkt af van het toepasselijk Nederlandse belastingtarief van 25%. Dit wordt met name veroorzaakt door de vrijval van een voorziening samenhangend met onzekerheid over de hoogte van de verschuldigde belasting.

14.8 **Enkelvoudige balans per 31 december 2020**
voor resultaatbestemming

Activa	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Vaste activa		
Immateriële vaste activa		
Software	3.193	5.995
Materiële vaste activa		
Inventarissen	2.961	3.465
Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.105	1.577
	4.066	5.042
Financiële vaste activa (1)		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen (2)	27.418	26.056
Overige deelnemingen	862	767
Vorderingen latente belastingen	741	1.042
Overige effecten	23	23
	29.044	27.888
Totaal vaste activa	36.303	38.925
Vlottende activa		
Vorderingen		
Opdrachtgevers	931	4.412
Vorderingen op groepsmaatschappijen	6.806	6.805
Belastingen en overige sociale premies	2.173	-
Overige vorderingen en overlopende activa	6.755	7.516
	16.665	18.733
Liquide middelen		
Banktegoeden	57.342	37.533
Gelden van derden	13.102	28.857
	70.444	66.390
Totaal vlottende activa	87.109	85.123
Totaal	123.412	124.048

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.

Passiva31 december 2020
x € 1.00031 december 2019
x € 1.000**Eigen vermogen (3)**

Geplaatst aandelenkapitaal (4)

9.076

9.076

Wettelijke reserves (5)

2.806

4.883

Overige reserves (6)

3.591

1.515

Onverdeeld resultaat (7)

4.584

–

20.057

15.474

Voorzieningen

Overige voorzieningen

2.332

9.433

Langlopende schulden

Achtergestelde schulden aan participanten (8)

15.263

15.000

Overige langlopende schulden

5.741

6.581

21.004

21.581

Kortlopende schulden

Schulden aan banken

21.887

13.577

Schulden aan leveranciers

5.805

2.666

Belastingen en overige sociale premies

3.939

3.540

Schulden ter zake van pensioenen

113

56

Overige schulden en overlopende passiva

35.173

28.864

Af te dragen gelden derden

13.102

28.857

80.019

77.560

Totaal

123.412

124.048

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de balans.

14.9 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020

	2020 x € 1.000	2019 x € 1.000
Netto-omzet	183.201	176.786
Overige opbrengsten	2.413	1.122
Som der bedrijfsopbrengsten	185.614	177.908
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	34.319	31.502
Personeelskosten	101.202	99.096
Afschrijvingen	4.463	4.082
Bijzondere waardeverminderingen	9.100	–
Overige bedrijfskosten	34.343	38.104
Som der bedrijfslasten	183.427	172.784
Bedrijfsresultaat	2.187	5.124
Resultaat uit deelnemingen (9)	91	1.654
Rentelasten en soortgelijke kosten	-846	-711
Resultaat vóór belastingen	1.432	6.067
Belastingen	3.152	-4.680
Resultaat na belastingen	4.584	1.387

Bij de posten vermelde nummers verwijzen naar de toelichting op de winst- en verliesrekening.

14.10 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling van de eenvoudige jaarrekening

Algemene grondslagen voor verslaggeving

Algemene grondslagen

De eenvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders vermeld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde).

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Mn Services N.V. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

Langlopende schulden

Achtergestelde leningen

Op 9 december 2019 is aan MN een eeuwigdurende achtergestelde en converteerbare geldlening verstrekt. Deze wordt gepresenteerd als vreemd vermogen, hetgeen gebaseerd is op de juridische vorm. In de geconsolideerde balans is de bedrijfseconomische werkelijkheid leidend. Bedrijfseconomisch kwalificeert de geldlening zich deels als eigen vermogen, vanwege het feit dat MN geen aflossingsverplichting heeft en tevens voor 50% van de verschuldigde rente geen verplichting heeft tot betaling hiervan.

14.11 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020

Activa

Vaste activa

1. Financiële vaste activa					2020	2019
	Deelnemingen in groeps- maatschappijen x € 1.000	Andere deelnemingen x € 1.000	Vorderingen latente belastingen x € 1.000	Overige effecten x € 1.000	Totaal x € 1.000	Totaal x € 1.000
Boekwaarde per 1 januari	26.056	767	1.042	23	27.888	32.802
Agio storting	1.500	-	-	-	1.500	-
Terugbetaling op agio	-	-	-	-	-	-
Mutatie latente belastingen	-	-	-301	-	-301	-1.134
Resultaat deelnemingen	-138	229	-	-	91	1.654
Toename vordering beleggingsresultaten	-	-	-	-	-	-
Ontvangen dividend deelnemingen	-	-134	-	-	-134	-234
Desinvesteringen	-	-	-	-	-	-5.200
Investerings in overige effecten	-	-	-	-	-	-
Reclass naar kortlopende vorderingen	-	-	-	-	-	-
Saldo mutaties	1.362	95	-301	-	1.156	-4.914
Boekwaarde per 31 december	27.418	862	741	23	29.044	27.888

De vordering latente belastingen en overige effecten hebben een looptijd langer dan één jaar.

2. Deelnemingen in groepsmaatschappijen	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Mn Services Vermogensbeheer b.v.	24.491	23.114
Mn Services Fondsenbeheer b.v.	2.927	2.942
	27.418	26.056

Voor MN Fondsenbeheer en MN Vermogensbeheer geldt een verplichte kapitaal eis vanuit de Wet op het financieel toezicht (AIFMD en CRD IV/CRR). MN Fondsenbeheer en MN Vermogensbeheer voldoen aan bovenstaande eis. Het totaal minimaal vereiste kapitaal van de vennootschappen bedraagt € 25,5 miljoen.

Met ingang van 26 juni 2021 dienen MN Vermogensbeheer en MN (op geconsolideerde basis) te voldoen aan de nieuwe kapitalisatie vereisten voor beleggingsondernemingen (IFR/IFD). De verwachting is dat het huidige aanwezige kapitaal in MN Vermogensbeheer voldoende is om aan de nieuwe regelgeving te voldoen. Voor aanvulling van het eigen vermogen van MN kan zonodig gebruik worden gemaakt van het conversierecht op de achtergestelde geldlening van €15 miljoen.

Passiva

3. Eigen vermogen

Het eigen vermogen volgens de enkelvoudige balans bedraagt ultimo 2020 € 20,3 miljoen en is daarmee € 7,7 miljoen lager dan het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening.

	31 december 2020 x € 1.000	31 december 2019 x € 1.000
Vershil in eigen vermogen		
Groepsvermogen MN geconsolideerd	27.820	22.974
Af: Enkelvoudig vermogen MN	20.057	15.474
Vershil	7.763	7.500

Het verschil hangt samen met de eeuwigdurende achtergestelde en converteerbare geldlening (hierna: geldlening). In de enkelvoudige balans wordt de geldlening in zijn geheel (€ 15,3 miljoen) gekwalificeerd als vreemd vermogen, aangezien hier de juridische vorm als criterium wordt gehanteerd. In de geconsolideerde balans is de bedrijfseconomische werkelijkheid leidend. Bedrijfseconomisch kwalificeert de geldlening deels als eigen vermogen, vanwege het feit dat MN geen aflossingsverplichting heeft en tevens voor 50% van de verschuldigde rente geen verplichting heeft tot betaling hiervan. Deze verschuldigde rente wordt jaarlijks toegevoegd aan de hoofdsom van de lening. Tevens heeft MN de mogelijkheid om, indien naar haar oordeel, op enig moment de geldlening niet langer bijdraagt aan haar weerstandsvermogen, deze te converteren naar aandelenkapitaal. De vreemd vermogenscomponent van de geldlening betreft de verplichting van MN om jaarlijks 50% van de over de geldlening verschuldigde rente te betalen, tenzij na betaling van deze verschuldigde rente het weerstandsvermogen lager is dan het vereiste minimale weerstandsvermogen of de liquide middelen onder het vereiste minimum komen. De contante waarde van deze (eeuwigdurende) verplichting tot rentebetaling bedraagt € 7,7 miljoen (zie toelichting nummer 14 Langlopende schulden in de geconsolideerde jaarrekening). Het andere deel van de eeuwigdurende converteerbare geldlening van € 7,7 miljoen kwalificeert in de geconsolideerde jaarrekening als eigen vermogen.

4. Geplaatst aandelenkapitaal

	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	9.076	9.076
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	9.076	9.076

Het maatschappelijk kapitaal van MN bestaat uit 39.999.995 gewone aandelen en vijf prioriteitsaandelen, met een waarde van € 1 per aandeel. Hiervan zijn 9.075.606 gewone aandelen en vijf prioriteitsaandelen geplaatst en volgestort (2019: 9.075.606 en 5).

De Stichting Mn Services Administratiekantoor, voorheen houder van de prioriteitsaandelen, bezit 95% van het aandelenkapitaal (2019: 95%). De overige 5% is in handen van Stichting Bedrijfspensioenfonds Koopvaardij.

Prioriteitsaandelen

MN heeft om niet 5 prioriteitsaandelen in haar eigen kapitaal verkregen. Het aan deze aandelen verbonden stemrecht kan niet worden uitgeoefend, zolang MN de prioriteitsaandelen zelf houdt.

5. Wettelijke reserves

De wettelijke reserves bestaan uit de volgende posten:

	31 december 2020	31 december 2019
	x € 1.000	x € 1.000
Wettelijke reserve ontwikkelingskosten software	1.952	4.124
Wettelijke reserve deelnemingen	854	759
Stand per 31 december	2.806	4.883

Wettelijke reserve ontwikkelingskosten software

	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	4.124	1.715
Toevoeging	8.867	2.825
Onttrekking	- 11.039	-416
Stand per 31 december	1.952	4.124

MN dient een wettelijke reserve te vormen ter hoogte van de boekwaarde van zelfvervaardigde immateriële vaste activa, voor zover betrekking hebbend op de kosten van ontwikkeling.

Wettelijke reserve deelnemingen

	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	759	4.347
Resultaat deelnemingen	229	1.797
Ontvangen dividend en uitkeringen	-134	-235
Verkoop deelnemingen	-	-5.150
Stand per 31 december	854	759

Op grond van wettelijke bepalingen wordt voor het cumulatief resultaat deelnemingen, verminderd met het ontvangen dividend, een wettelijke reserve gevormd ten laste van de overige reserves. De afname in 2019 hangt samen met de verkoop van de deelneming Combinatie Bovemij Mn Services B.V.

6. Overige reserve

	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	1.515	4.133
Dividend ten laste van de overige reserves	-	-3.800
Mutatie wettelijke reserve intern vervaardigde software	2.171	-2.406
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen	-95	3.588
Stand per 31 december	3.591	1.515

7. Onverdeeld resultaat

	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	-	6.008
Mutatie resultaat 2020 (2019)	4.584	1.387
Resultaatverdeling 2020 (2019)	-	-1.387
Bestemming resultaat 2019 (2018)	-	-6.008
Stand per 31 december	4.584	-

Het enkelvoudige resultaat is € 0,3 miljoen lager dan het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening.

	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Vershil in resultaat		
Groepsresultaat MN geconsolideerd	4.846	1.387
Af: Enkelvoudig resultaat	-4.584	-1.387
Vershil	262	-

Het verschil hangt samen met verschil in verwerking van de rente op de achtergestelde geldlening van € 15 miljoen. In de geconsolideerde jaarrekening wordt de rente voor 50% als rentelast rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt. In de enkelvoudige jaarrekening wordt de verschuldigde rente volledig als rentelast verwerkt.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2019

De jaarrekening van 2019 is vastgesteld in de algemene vergadering van aandeelhouders gehouden op 6 mei 2020. Daarin is besloten om het resultaat 2019 conform het voorstel resultaatbestemming volledig als dividend uit te keren.

Resultaatbestemming 2020

Voorgesteld wordt om het resultaat over het boekjaar 2020 volledig toe te voegen aan de overige reserves.

8. Achtergestelde schulden aan participanten

Achtergestelde lening	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	-	9.000
Aflossing	-	-9.000
Stand per 31 december	-	-

Eeuwigdurende achtergestelde en converteerbare geldlening	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Stand per 1 januari	15.000	-
Verstrekt	-	15.000
Rente toegevoegd aan hoofdsom	263	-
Stand per 31 december	15.263	15.000

Op 9 december 2019 is door PMT, PME en Koopvaardij een eeuwigdurende achtergestelde en converteerbare geldlening van € 15 miljoen verstrekt aan MN.

MN mag aan certificaathouders PMT, PME en Koopvaardij een mededeling van conversie doen indien op enig moment naar haar oordeel de geldlening niet langer voldoende bijdraagt aan haar weerstandsvermogen.

De geldlening heeft een vaste rentevoet van 3,5%. De rente bestaat uit twee onderdelen. De helft van de verschuldigde rente wordt jaarlijks toegevoegd aan de hoofdsom van de geldlening. De andere helft van de verschuldigde rente wordt door MN betaald, tenzij na betaling van deze verschuldigde rente het weerstandsvermogen lager is dan het vereiste minimale weerstandsvermogen of de liquide middelen onder het vereiste minimum komen. De rente dient jaarlijks aan het eind van het kalenderjaar te worden voldaan.

De geldlening wordt niet tussentijds afgelost, tenzij MN besluit vervroegd af te lossen.

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

Fiscale eenheid

Vennootschapsbelasting

De rechtspersoon, de 100%-deelneming Mn Services Vermogensbeheer B.V. en de 100%-deelneming Mn Services Fondsenbeheer B.V., maken deel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting op het niveau van MN en zijn zij uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

De vennootschapsbelasting wordt aan de dochtermaatschappijen toegerekend op basis van de gerealiseerde resultaten. De verschillen tussen de fiscale en commerciële toerekening van posten komen tot uiting in de jaarrekening van de moedermaatschappij Mn Services N.V.

Omzetbelasting

De fiscale eenheid omzetbelasting bestaat uit Mn Services N.V., Stichting Pensioenfonds Metaal en Techniek, Mn Services Vermogensbeheer B.V., Mn Services Fondsenbeheer B.V. en NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen. De entiteiten behorend tot de fiscale eenheid zijn uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

14.12 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020

.....		
9. Resultaat uit deelnemingen	2020	2019
	x € 1.000	x € 1.000
Techniek Nederland Verzekeringen B.V.	229	148
Resultaat verkoop aandelen Combinatie Bovemij Mn Services B.V.	-	1.648
Mn Services Vermogensbeheer B.V.	-123	-111
Mn Services Fondsenbeheer B.V.	-15	-31
	91	1.654
.....		

Ondertekening

Den Haag, 12 mei 2021

Statutaire directie

drs. N.F.J. Hoogers

Voorzitter Raad van Bestuur

.....

drs. F.R.M. Rieter

Lid raad van bestuur

.....

Raad van Commissarissen

drs. J.M.A. Kemna

Voorzitter Raad van Commissarissen

.....

drs. M. Kortbeek

.....

drs. S. Spek

.....

mr. J.B.J. Stegmann

.....

J. van der Windt

.....

Statutaire regeling inzake de resultaatbestemming

Statutaire regeling inzake de resultaatbestemming

In artikel 35 van de statuten is met betrekking tot de resultaatbestemming het volgende geregeld:

De prioriteit kan besluiten de winst geheel of ten dele te reserveren. Voor zover de winst niet wordt gereserveerd staat zij ter vrije beschikking aan de aandeelhouders.

Structuurregime

MN heeft op 6 mei 2020 bij het handelsregister van de KvK de opgaaf van 30 april 2018 ex artikel 2: 153 lid 1 Burgerlijk Wetboek, dat zij voldoet aan de criteria van het structuurregime, doorgehaald. De driejaarstermijn van artikel 2: 154 lid 1 Burgerlijk Wetboek is daarmee afgebroken.